

ФРАНСЕСК МИРАЛЕС

УАБИ-САБИ

Превод от испански
Веселка Ненкова

AMG
PUBLISHING

София • 2016

Съдържание

Прелюдия.....	7
---------------	---

МАНЕКИ-НЕКО

Котето, което поздравява	12
Застрашени видове животни	18
Говорите ли езика на атлантите?.....	23
Поздрави късмета и късметът ще отвърне на поздрава ти.....	27
Музика, която озарява вътрешното ти аз.....	32
Сантиментална археология.....	35
Съображенията на ангела.....	39
Храмът на златния павилион	42
Умами.....	44
Вселената се движи	48
Уаби-саби любов	52
Как да се борим срещу самотата	55
Неочаквано предложение	59
Подготовка за пътуване	63

КИОТО

Смъртта на Юкио Мишима	68
Последното земетресение в Токио	72
В очакване на Фудзияма.....	77
Киото	81
Не разказвай тази история на небето.....	85
Окамура	89
Има ли универсална меланхолия?.....	94
Приятни моменти със стари кучета	99

Влизането забранено.....	103
Нищо не съществува, откакто свят светува, нищо ще просъществува во веки веков.....	106
Само Господ знае отговора.....	110
Последната снимка, на която сме усмихнати.....	115
Картичките, които прелетяха четринадесет стъпала.....	120
Кръг от пепел.....	123

КАФЕНЕТО НА ТЪЖНИТЕ ПЕСНИ

Един самотен мъж в Токио.....	132
Да се превърнеш в цвете.....	136
Не гледам, не чувам, не говоря.....	140
Накъде отива островът на змиорките?.....	144
Щастие то на айну.....	148
Намуда на кафе.....	152
Намрапането на радостта.....	156
Гејко, майко и данна.....	160
Възхвала на сенките.....	164
Последен жизнен полъх.....	168
Танцът на една сянка.....	172
Дока то ва безоблачно небе съществува.....	175
Храмът на гракона в покой.....	179
Сухата градина.....	183
Чорани с дупки.....	186
Дај на глупака една сладна ноц.....	190
Щастие то е над облаците (а също и под теб).....	193

ЕПИЛОГ

Уаби-саби.....	200
Благодарности.....	205

*Пътуването, изпълнено с надежда, е по-вълнуващо
от крайната цел.*

Японска поговорка

Прелюдия

Идваме от нищото и вървим към нищото. Между едното и другото нищо съществува нещо. И това нещо се нарича живот.

Преди бях много загрижен колко трае искрата между мрака, който ни предхожда, и онзи, който ще дойде след нас. Представях си съществуването, кажи-речи, като кутия, пълна с часове, дни, месеци и години, и се терзаех от мисълта, че всяка изживяна минута е минута по-малко от времето на обратното броене до мястото, което не познавам, но до което никак не бързам да стигна.

Тогава все още не бях разбрал, че няколко секунди безмерно щастие оставят по-дълбока следа в душата, отколкото цял живот, преминал в монотонно очакване.

До тридесет и седем годишна възраст живях изолиран в самотен затвор, който аз самият, тухла по тухла, бях изградил. След като издигнах стените около себе си, зарових ключа, за да не може никой да влезе.

Едно улично коте обаче успя да изрови този ключ и с умилквания, присъщи на природата му, ме накара да отворя вратите си към света. Оттогава съжителствам с него – *Мишима*, както приятелски го наричам, и с още няколко чудати спътници.

В квартал „Грасия“ в Барселона, в жилището, намиращо се точно над моето, живее Титус, възрастен автор на книги за самопознание и самопомощ, на когото помагам в промеждутъците от лекциите в университета. *Мишима* ме заведе до него, а той от своя страна ми се отблагодари, като ме дари с Габриела, в която съм влюбен, макар и да не знам почти нищо за минало ѝ, както и за настоящето ѝ, когато не е с мен. Може би заради това тя не иска да живеем заедно, та се видях принуден да се правя на модерен мъж: една двойка – две жилища.

Известно време делях квартирата с Валдемар, ексцентричен физик, който изследваше скритото лице на Луната и който един прекрасен ден изчезна, зарязвайки телескопа си, монтиран в кухнята на Титус. От него ни останаха записките с научните му изследвания, както и непреодолимата празнота, която оставят хората, означавали нещо за нас.

Когато с Титус изпаднем в униние, монтираме отново телескопа и го насочваме към Луната, сякаш Валдемар е намерил начин да стигне до нея и всеки момент би ни изпратил сигнал оттам.

Някой ден той ще се върне, или ние ще се върнем при него, защото всички сме част от голямото космическо гърне, неизменно клокочещо върху огъня, в което нито една съставка не отива на вятъра.

С времето разбрах, че човек опознава себе си чрез другите, а не чрез самотата. След като веднъж вече си се отрекъл от всичко, сравнително лесно е да се изкачиш на една планина и просто да чакаш дните да

се изнижат. Най-трудното е да създадеш отношения с някого, различен от теб – то е висше изкуство, защото начинът, по който го правим, е истинското мерило за човешката ни същност.

Аз вероятно съм обикновен чирак, след като все още се удивлявам от решенията на хората наоколо. „Наоколо“ може да е много широко понятие, както щях да се убедя в първата юнска утрин, в която слязох по стълбите и отворих пощенската кутия...

МАНЕКИ-НЕКО

Котето, което поздравява

Тъй като бяхме на финалната права на академичната година, не очаквах да намеря в пощенската си кутия нещо по-различно от служебни писма, изпратени от университета, с които ме канеха да присъствам на съвещания на академичното тяло – ужасен израз, между другото – или програма за летните семинари.

Вместо академична бумажина обаче в кутията ме очакваше една-единствена пощенска картичка. Приблжих я към светлината, за да я огледам по-добре: върху нея беше нарисувано бяло порцеланово коте с вдигната предна лява лапичка.

Обърнах картичката, защото очаквах да видя адреса на някой нов квартален китайски базар – на подобни места можеш да видиш такива фигури, но странно, тя носеше пощенско клеймо от Япония. Освен адреса ми, изписан на ръка с много тънък писец, в полето за послания имаше само една дума:

УАБИ-САБИ

Стоях дълго пред пощенската кутията и гледах слисан ту изображението, ту мистериозната дума. Не проумявах кой би могъл да ми изпрати подобно нещо

от толкова далеч, нито пък защо, но интуицията ми подсказваше, че това невинно коте – ако изобщо беше такава – щеше да породи низ от събития. Последното коте, почукало на вратата ми, *Мишима*, беше предизвикало ураган от последици, така че ситуацията не биваше да се подценява.

Като за начало, котето от картичката промени сутрешните ми планове, тъй като вместо да изляза навън, изкачих стълбите до мансардата и звъннах на вратата на Титус. Тя се отвори с жужене, сигнал, който означаваше, че съседът ми е зает с поръчка за написване на книга. Оказа се точно така. Веднага щом бутнах вратата, долових енергично почукване по клавишите на фона на джаз музика. Във въздуха танцуваха фини змии от дим, доказателство, че той работи усърдно. Титус палеше своите ароматни пръчици единствено когато пишеше книги.

Преди да напусна коридора, водещ към гостната, спрях за миг пред „Странник над море от мъгла“, репродукция на картината на Каспар Давид Фридрих. Макар че десетки пъти я бях разглеждал в дома на Титус, онзи млад романтик, покачил се върху мъгливата скала, продължаваше да ме впечатлява.

– Там ли ще стоиш като закован? – рязко каза домакинът.

Влязох в гостната. Седнал до бюрото, Титус беше зарязал писането и ме гледаше с любопитство.

– Както винаги, работиш...

– Така ли изглежда? – каза той иронично. – Остават точно четири дни до крайния срок, в който трябва да предам *Смях за един цент*, а все още ми остава една

четвърт от книгата и предговора за смехотерапията.

– Ама че абсурдно заглавие... За какво става въпрос?

– Това е адаптация на американска книга: антология на хиляда вица, която ще се продава за десет евро, т.е. по един цент за всяка доза смях.

– Много хитро.

– Идеята не е моя, а и не гарантирам, че вицовете ще предизвикат смях. Тези, които намирам, изобщо не ме разсмиват – каза той, докато ми посочваше поставените в единия край на масата купчини книги, изпъстрени със самозалепващи се хартиени бележки.

– Тогава ще те оставя да работиш.

– Чакай. Какво искаше да ми кажеш?

Въпреки реалната опасност Титус да ме накара да търся вицове за книгата, любопитството, което провокира у мен картичката, надделя и аз я поставих върху масата, след което седнах на дивана в очакване на коментара му.

– Интересно – усмихна се той. – Кой ти я изпраща?

– Не зная. Липсва подател. Написал е само тази сложна дума. Знаеш ли какво означава?

– *Уаби-саби...*

Титус произнесе написаното, сякаш беше някакво магическо заклинание. Точно в този момент миниатюрното влакче, разположено върху масичка в близост до стената, започна да се движи, влизайки и излизайки от тунели, а локомотивната свирка издаваше натрапчиви звуци.

– Почти ме изплаши – възкликнах аз. – Колко прекъсвача имаш на масата?

– Само два: единият за вратата, а другият за движещото се влакче. Както знаеш, помага ми да се концентрирам... Точно сега не мога да ти дам отговор, въпреки че понятието не ми е съвсем непознато. Попитай Габриела. Тя е живяла в Япония, нали?

– В Париж е и ще се върне след седмица. Междувременно, може би порцелановото коте ще ни даде някаква следа.

Титус прокара пръст по тялото на фигурката, докато ми говореше:

– Това не е никаква загадка: става въпрос за *манеки-неко*. В Япония има милиони такива.

– Какво е *манеки-неко*?

– Прочети го в третата книга на онази лавица – каза Титус, посочвайки ми библиотеката в дъното на хола. – Странно е, че не си го спомняш, защото ти самият ми помогна да го напиша.

– Накрая го написа Валдемар, забрави ли? – отговорих, докато изваждах екземпляр от *Кратък курс по всекидневна магия*.

И наистина, в главата, озаглавена „Котешка философия“, имаше раздел, посветен на този персонаж.

МАНЕКИ-НЕКО: КОТЕТО ТАЛИСМАН

Произходът на тази толкова популярна фигура в японските магазини трябва да се търси в Китай, където през IX се е вярвало, че когато

котето си мие ухото с лапичка, ще дойде гост. Вълнението на животното преди пристигането на някой непознат се изразява в жеста, с който си почиства муцунката.

Други източници твърдят, че произходът му се дължи на реална история, която се е случила през периода Едо (1603-1868). Коте, наречено Тама, винаги стояло в притвора на храм, разположен в западната част на Токио, построен срещу голямо дърво. В един дъждовен ден някакъв благородник се подслонил под дървото, а котето Тама непрекъснато привличало вниманието му, правейки жестове с лапичката си. Заинтригуван, благородникът напуснал убежището си и се приближил до котето. В този миг гръм изпепелил дървото, както и всичко около него. Трогнат от постъпката на котето, благородникът станал благодетел на храма.

Според друго предание, една много бедна жена, Имада, изоставила котето си, защото не можела да изхранва дори себе си. Тогава насън ѝ се появило животинчето и ѝ дало инструкции как да направи подобна на него глинена фигурка, която ще ѝ носи късмет. Жената я направила и веднага след това, виждайки фигурката, един минувач пожелал да я купи. От онзи ден нататък Имада изработила много фигурки и толкова много клиенти ги купили, че тя облекчила финансовото си положение.

– Много поучително – казах с лека насмешка, – но това нищо не изяснява. Защо някой ми изпраща коте талисман? Не познавам никого в Япония.

– Може би те известява за идването на непознат... Или може би имаш нужда от късмет в приключение, в което скоро ще се впуснеш.

Приех двете предположения като злокобни предзнаменования. Опитът ми подсказваше, че пристигането на непознат винаги носи след себе си неприятна поредица от перипетии. От друга страна, приключенията, в които се нуждаеш от късмет, аз наричам просто бедствия.

Оставаше да разбере какво означава онзи надпис „УАБИ-САБИ“, но нещо ми подсказваше, че няма да чакам дълго, за да разбере.